

češće je »župni«, u južnoj Hrvatskoj, ostaloj Bosni i Hercegovini uglavnom stoji »župski«.

Zaključiti je na kraju iz svega da se leksikografi ne slažu: jedni ne nalaze razliku u značenju župni i župski, drugi je potpuno osjećaju i unose u rječnike, a slično je u službenoj upotrebi po župnim uredima. U ovakvim prilikama presudna je upotreba u lijepoj književnosti. U njoj je razlika ostvarena, i nema dvojbe hoće li se s potpunom sigurnosti upotrijebiti jedan ili drugi pridjev. Razlika je nastala sama od sebe kao posljedica grananja značenja im. župa i treba je se držati kako ne bi dolazilo do pometnje u upotrebi.

Mate Šimundić

SLOŽENICE S RJEČJU AUTO

U Pravopisnom rječniku i u najnovijem Rječniku hrvatskosrpskoga književnog jezika zabilježene su mnoge složenice, odnosno polysloženice koje u prvom dijelu imaju riječ »auto«. I u jednom i u drugom rječniku pravi se razlika u značenju riječi »auto« (1. samo, 2. automobil), od čega i zavisi da li ćemo

tu riječ pisati sastavljeno s drugom riječju (npr. autogol, autobiografija, autogram) ili s crticom (npr. auto-garaža, auto-put, auto-kolona). Izuzeci su vrlo rijetki, npr. autodrom, autokar, u kojima su oba dijela složenice svedena na jedan akcent, i to na prvom dijelu.

Prema pravilu riječ »auto-mehaničar« treba pisati kao polysloženicu jer je prvi dio skraćenica od riječi »automobil«. U tom je obliku ona i zabilježena u Pravopisnom rječniku na str. 195. U Rječniku MH (knj. I, str. 103) ona je, međutim, zabilježena u obliku složenice s jednim akcentom na drugom dijelu (automehničar), iako su na prethodnoj strani zabilježene slične polysloženice: auto-servis, auto-put, auto-garaža, auto-kolona, auto-komanda.

Ako bi bila u pitanju tiskarska pogreška, vjerojatno bi bila ispravljena na kraju knjige. Ne može biti ni izuzetak od pravila jer bi u tom slučaju akcent morao biti na prvom dijelu. Stoga se nameće zaključak da je spomenuta riječ pravilno napisana u Pravopisnom rječniku, a pogrešno u Rječniku MH.

Slobodan Kovačević

V I J E S T I

GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKOGA FILOLOŠKOG DRUŠTVA

U početku lipnja održana je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu redovna godišnja skupština Hrvatskoga filološkog društva. Čitaoce »Jezika« upoznajemo u osnovnim crtama s radom Društva za vrijeme od posljednjih godinu dana.

Hrvatsko je filološko društvo, kao organizacija u kojoj djeluju znanstveni radnici, teoretičari književnosti, jezikoslovci i ljubitelji hrvatske filologije, i u ovom razdoblju promicalo interes za razvoj filoloških znanosti uopće, razvijalo poštovanje i vodilo brigu za materinsku riječ, kao i za ukupnu kulturu hrvatskoga življa što ju je njegova riječ izrazila. Ono je, nadalje, nastavilo rad na proučavanju jezika i kultura ostalih na-

roda – kao npr. slavenskih, zasebno južno-slavenskih – vodeći računa o važnosti upoznavanja i drugih nacionalnih kultura koje se s hrvatskom nadopunjuju.

Društvo inače djeluje preko nekoliko radnih grupa i sekcija, od kojih su velik ugled postigle u zemlji i u svijetu Sekcija za teoriju književnosti i književnu metodologiju te Zagrebački lingvistički krug. U tim su se sekcijama i ove godine postizali značajni rezultati prijeko potrebni suvremenoj lingvistici i kroz koje su u našu praksu prodirali književnokritički i književno-pedagoški postupci. Nije izostao ni rad još nekih grupa i sekcija: Grupe za međurepubličku suradnju, Grupe za inozemne publikacije, Sekcije za strane jezike, Sekcije za jezičnu kulturu itd.

CASOPIS ZA KULTURU HRVATSKOSRPSKOGA KNJIŽEVNOG JEZIKA
IZDAJE HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO
ZAGREB, VELJAČA 1969. GODIŠTE XVI

FILOLOŠKE ŠKOLE 19. STOLJEĆA U RAZVOJU HRVATSKOGA KNJIŽEVNOG JEZIKA

Zlatko Vince

(Svršetak)

Jekavski govor prihvatio je i Mihovil Pavlinović, ali dosta nerado, iz nužde, radi sloge, ali »smo tim pomeli većinu hrvatskoga naroda, kojemu najvećma sladi ikavština«. ³³ Sugerira kako ipak »može tko je vještiji lasno na svoju uzvratiti od *ie* na *i*«, ali je sasvim protiv izgovora *ije*. Pavlinović dakle pristaje uz *iekavštinu*, ali je treba na neki način izgovarati tako da bude ipak bliža ikavštini.

Ikavski je govor – kako se to napominje i kasnije, npr. u zadarskom časopisu »Iskra« godine 1884 – »najbitnijom razlikom narječja zapadnoga (hrvatskoga) prema ekavskom istočnom (srpskom), a ijekavski se govor smatra simbolom »združenja i pomirenja te je zato jedino on dostojan da uđe u knjigu«. Uz to se napominje kako se varaju oni »koji misle, da su Srbi unieli svoj jezik među Hrvate, te da su ovi zadnji navlaš u književnosti poprimili srbski jezik«. Kačić se držao govora Makarskog primorja, ističe se, a to je osnova književnom jeziku. Prigovaraju i Zagrebačkoj školi predbacujući joj da »uz današnja načela ne može da prvenstvuje niti da se nameće« i ne odobravajući joj što je uvela »neku neprirodnu smjesu, neki umjetni jezik, koji se nigdje ne govori u narodu«. ³⁴

To su misli što se iznose u Dalmaciji 1884, kada je jekavski govor već prevladavao i u Dalmaciji, ali su oni svjesni da je njihov govor zapravo ikavski

³³ M. Pavlinović, Hrvatski razgovori, Zadar, 1877, str. 190; usp. i Šime Urlić, Nešto o jeziku Mihovila Pavlinovića, Glasnik Matice dalmatinske, 1904, sv. 3.

³⁴ Iskra, Zadar, 1884; Usp. Z. Vince, Zadar kao središte . . . , str. 455.